

Motion till riksdagen

1989/90:So55

av Ulla Tillander m.fl. (c)

med anledning av prop. 1989/90:107

Godkännande av FN-konventionen om barnets rättigheter

FN-konventionen om barnets rättigheter har föregåtts av ett intensivt arbete under många år. Många frivilliga organisationer har bidragit i arbetet. Det är med tillfredsställelse vi nu tar del av resultatet.

Svensk lagstiftning svarar i allt väsentligt väl mot konventionens normer. Det är viktigt att rättstillämpningen blir föremål för en kontinuerlig dialog och granskning. Kraven att uppfylla konventionens bestämmelser måste inskräpas att bli en självklar uppgift i det statliga, regionala och lokala arbetet med barn- och ungdomsfrågor.

Upprättandet av en konvention innebär inga garantier för att dess intentioner genomförs i praktiken. För att det skall bli möjligt på detta område krävs en medveten samhällelig satsning att få till stånd en variationsrik och resultatinkriktad familjepolitik.

Centerpartiets inställning när det gäller barnomsorgen innebär att ökat utrymme ges mångsidigheten. Med barnets bästa för ögonen skall föräldrarna ges reella möjligheter att välja den barnomsorgsform som för dem passar bäst. Familjedaghem, kooperativa, ideella och privata lösningar krävs därför. Föräldrarna skall också få bestämma om de under en tid av barnets uppväxt vill vårda barnen själva. För att detta skall bli möjligt krävs införandet av ett vårdnadsbidrag.

Verklig valfrihet och föräldrans ansvar är två grundstenar i centerpartiets familjepolitik. Barnomsorgen måste vidare komma alla till del och vara av god kvalitet.

En känslig punkt gäller artikel 37 c) om frihetsberövande av barn. Den artikeln säger att varje frihetsberövat barn skall behandlas humant och med beaktande av dess ålder. Vidare säger artikeln att ett frihetsberövat barn (under 18 år således) skall hållas åtskilt från vuxna fångar, om det inte anses vara till barnets bästa att inte göra detta.

Några remissinstanser har påpekat att svensk lag inte uppfyller konventionens krav på den punkten. Det är riktigt att det inte finns något absolut förbud mot att personer under 18 år förvaras i anstalt tillsammans med vuxna. Däremot anger lagen om kriminalvård i anstalt att intagen under 21 år normalt skall placeras så att han eller hon hålls åtskild från intagna som kan inverka menligt på hans/hennes anpassning i samhället. Denna risk för skadlig inverkan är självfallet det som legat bakom formuleringen i artikel 37 c).

Det bör också understrykas att den formuleringen inte är absolut i och med att den talar om vad som i ett enskilt fall kan vara det bästa för den unge.

Tveklöst förtjänar denna fråga – oavsett diskussionen om konventionens ratificering – en ytterligare prövning. Men det förefaller inte som om det råder en direkt motsättning mellan gällande bestämmelser i vårt land och konventionstexten. Detta är också ett problem som kan diskuteras i samband med Sveriges första rapport till den kommitté som skall övervaka konventionens tillämpning.

Vår slutsats är således att Sverige bör ratificera konventionen utan reservation.

Olika tolkningar gäller huruvida svensk lag överensstämmer med konventionens artikel 34 c) om barnpornografi. Svensk rätt saknar åldersgräns vad gäller utnyttjande av barn i pornografiska sammanhang. Bedömningar görs därför i varje enskilt fall av könsmognaden. Detta medför att vissa barn inte skyddas i svensk lag. För klarhetens skull bör även i Sverige en 18-årsgräns gälla i dessa sammanhang. Om detta bör riksdagen besluta. Det bör ankomma på vederbörande utskott att utforma erforderlig lagtext.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen godkänner konventionen om barnets rättigheter utan reservation,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en familjepolitik som bygger på valfrihet,
3. att riksdagen beslutar om att införa en 18-årsgräns i brottsbalkens 16 kap. 10 a §.

Stockholm den 17 april 1990

Ulla Tillander (c)

Rosa Östh (c)

Kersti Johansson (c)

